

KOJETÍNSKÝ KULTURNÍ KALENDÁŘ

BŘEZEN 1974

8. březen
MDŽ

O ČEM JEDNALA RADA MĚSTSKÉHO NÁRODNÍHO VÝBORU

- Zhodnotila celoroční plnění závazku města a volebního programu Národní fronty za uplynulý rok a přijala organizační opatření k zajištění plnění úkolů závazku pro léta 1974 a 1975,
- provedla komplexní rozbor hospodaření Městského národního výboru za rok 1973, včetně finančního vypořádání a současně také komplexní rozbor hospodaření podniků Oblastní služby města Kojetína, Domovní správy a Technických služeb,
- projednala hospodaření ekonomického celku MORAVA, zhodnotila výsledky hospodaření za rok 1973 a projednala plán výroby pro příští rok,
- projednala zprávu o činnosti komise pro životní prostředí, která pracuje v počtu šestnácti členů a pečuje o ozdravění prostředí města,
- projednala práci tělovýchovných organizací ve městě a konstatovala, že všechny tři věnují velkou péči mládeži, což hodnotila velmi kladně. Rada uložila TJ, aby v této činnosti i nadále pokračovali a orgánům Městského národního výboru, aby věnovaly stálou pozornost rozvoji tělovýchovy a sportu v podmínkách města,
- projednala organizační zabezpečení 14. plenárního zasedání, které se uskutečnilo 27. února 1974,
- projednala zpracovaný návrh investičních akcí zakotvených v dlouhodobém výhledu rozvoje města.

OSLAVA MEZINÁRODNÍHO DNE ŽEN,
kterou pořádá Český svaz žen Kojetína
se koná v pátek dne 8. března 1974
v 16,00 hodin v sále Kulturního domu

VÝZNAMNÁ VÝROČÍ A JUBILEA OBČANŮ NAŠEHO MĚSTA

V měsíci ú n o r u 1974 se dožili

paní Anežka Kul f á n k o v á	87 let
pan Bedřich Ka č í r e k	87 let
paní Marie Č í ž k o v s k á	86 let
paní Božena Š e n k o v á	85 let
paní Vojtěška P i n k a v o v á	84 let
pan Alois K u b e s	84 let
pan Vincenc Z a t l o u k a l	84 let
paní Emilie H r o z o v á	83 let
paní Marie O ř e c h o v s k á	83 let
pan František T r n e č k a	83 let
paní Marie L u č a n o v á	82 let
paní Božena S t a r c h o v á	82 let
paní Apolonie D r e x l e r o v á	81 let
paní Štěpánka K o u t n á	81 let
paní Marie S l a v í č k o v á	81 let
paní Božena B í l í k o v á	80 let
paní Anna H á j k o v á	80 let
paní Marie K u b í k o v á	80 let
paní Františka N ě m e č k o v á	80 let
pan Josef K o v a ř í k	80 let

25 let trvání manželství oslavili manželé

Vlasta a Karel N o v o t n í

B l a h o p ř e j e m e !

V roce 1975 oslavíme 30. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou. V našem kulturním kalendáři si chceme připomenout některé tragické události válečných let tak, jak je zaznamenal s. učitel Vojtěch D r b a l .

I ŽENY UMÍRALY V BOJI PROTI NACISTŮM

Hned od počátku hitlerovské okupace naší vlasti byly do boje proti nenáviděnému nepříteli zapojovány i ženy. A jejich řady rostly, čím déle okupace trvala. Bylo to zákonité. Čím tvrdší teror, tím odhodlanější odpor.

Ženy a matky, které byly internovány za přímou účast v odboji nebo v důsledku odbojové činnosti svých příbuzných, dostaly stejně tvrdé a surové zacházení jako muži. Bylo-li nacistické věznění těžko snesitelné pro muže, pak pro ženy bylo několikrát násobně horší.

Mnohé z nich byly odtrženy od svých dětí, často od malých i nemluvnat. Vžijme se jen na chvíli do duševního utrpení těchto žen a poznáme, že to bylo pro ně horší, než utrpení fyzické. Láska matky k dítěti je nezměrná a tím pro ni horší, když ví, že dítě se dostalo do stejného pekla jako dospělí lidé.

Kolik statečnosti prokázaly ženy, které v celách smrti čekaly na své poslední okamžiky. A jak statečně šly na smrt. Kolik jich bylo takových, že hrdě dovedly čelit všem surovostem gestapáků ať už při výsleších či ve vězení, kolik bylo takových, které v posledních dnech svého života svým statečným chováním posilovaly slabší. Kdo byl v místech, kde se popravovalo a mohl slyšet dopady sekery, dosvědčí, že jen málokdy slyšel nářek žen, které byly vedeny na smrt. V tom naprostém tichu, které v těch chvílích ve vězení

zavládlo, bylo slyšet jen občasné zařinčení řetízků, klapot dřeváků a pak jen dunivé rány, úderu dopadnuvší sekery. Mnozí z dozorců obdivovali jejich chování, jejich hrdost a statečnost. I je, otrlé podívanou na lidské utrpení a lidskou krev, jejich chování udivovalo.

Ve všech deliktech, pro něž ztratily hlavu, byla láska. Láska mateřská, láska sesterská, láska k bližnímu a velké vlastenecké a třídní uvědomění.

O statečnosti našich žen svědčí jejich poslední dopisy domů, svým rodinám. Pod vražedný nůž, před ústí pušek šly s nemenší důstojností, než kdysi velké královny.

Byla to tehdy tvrdá, surová skutečnost. Kolik žen zahynulo za heydrichiády, kolik jich umíralo dále až do konce války, ba i po ní. Vždyť jen během dvou posledních let bylo na Pankráci stato 123 našich žen. Šly mámy v šátku, ruce ještě rozpraskané od práce v poli, šly ženy z továren, i dívky sotva odrostlé, šly staré babičky.

Šly na Pankráci, v Brně, v Terezíně, v Drážďanech, v Berlíně i ve Vratislavi, šly do plynů v Osvětimi, Majdanku a Treblince, padaly do hrobných hrobů v Sovětském svazu, Polsku, Jugoslávii, zrovna tak jako umíraly ve Francii, Holandsku, ba i v samém nacistickém Německu.

Do posledních dveří před popravčí komorou, před ústí pušek, do krematorií šly i ženy z Kojetína.

Bylo jich 37
od 16 do 80 let.

Slovo k rodičům.

Zapsali jsme do 1. třídy další ročník dětí školou povinných. Ročník na děti bohatší. Těšíme se všichni z přírůstku dětí, na který má nemalý vliv naše socialistická sociální politika. Vždyť náš stát patří k velmi málo zemím, v nichž je péče o matku a dítě tak rozsáhlá a vydatná.

Zájem o zdravé pokolení a jeho harmonický vývoj je zájmem celé naší společnosti. Proto se zármutkem slyšíme či čteme v černé kronice, kolik našich dětí zůstává pod koly automobilů na silnicích. Bývá to vinou jen dětí? Často ano, protože nebyly vedeny k dodržování dopravních předpisů. Někteří se podivíte. Copak malé děti mohou znát dopravní předpisy? Všechny ne. Nejsou také motoristé. Ale jak přecházet vozovku, jak se chovat blízko vozovky, to znát a umět musí.

A tu bych chtěl poprosit rodiče v zájmu zdraví vašich a našich nových školácků. Učte děti přecházet vozovku. Než budou přecházet, nechť se umí podívat vlevo a vpravo a pak kolme přejít. Chodit po vyhrazených přechodech /tzv. "zebra"/. Ty u nás v Kojetíně zatím chybějí.

/Budou?/ Nabádejte je, aby si nehrály na vozovce nebo v blízkosti vozovky s míčem. Jízda na kole malých dětí na vozovce je nebezpečná, třeba se koná v doprovodu dospělé osoby. Pád s koly může lehce skončit pod koly jedoucího vozidla.

Nebojte se pořídit dětem do školy pestré oblečení, barevně výrazné, které mnohem více upozorňuje řidiče na dítě. Jsou k dostání aktovky s odrazovými sklíčky. Kupujte je dětem.

To je jen několik pokynů, které mohou splnit všichni rodičové a naučit jim děti před vstupem do školy. Až přijdou do školy, budou se s dopravními předpisy seznamovat pravidelně po celou dobu školní docházky. Výuka dopravních předpisů je

zařazena do učebně výchovného procesu a je učite-
li soustavně prováděna a prakticky nacvičována.
Bude ještě účinnější až bude dobudováno dopravní
hřiště v Palackého sadech.

Vážení rodiče, věnujte dopravní výchově oprav-
du pozornost, vychovávejte děti společně s námi,
s učiteli a příslušníky VB. Veďte je k dodržová-
ní a plnění dopravních předpisů. Vždyť se jedná
o zdraví našich dětí.

Antonín M a l ý
ředitel ZDS

BŘEZEN - měsíc knihy

Měsíc knihy, i když jde jen o měsíc, je neroz-
lučně spjat s rozvojem literární tvorby, knižního
trhu a prací knihoven vůbec. Připomeňme, jak jsou
tu všude pronikavé jasné změny. Změny k lepšímu.
Hlad po knize neutuchá, roste. Vzdor tomu, že
např. rozhlas a televizi máme dávno v každém do-
mě.

Nároky čtenářů vzrůstají. Svědčí o tom každo-
ročně stoupající statistická čísla nejen v Koje-
tíně, ale i v okrese a v našem kraji. Městská
knihovna v Kojetíně dosáhla v roce 1973 průměrně
na jednoho obyvatele města 7,36 výpůjček, na jed-
noho čtenáře 52 výpůjček. Není to málo, ale vzhle-
dem k náročnější knihovnické práci k dalšímu roz-
voji knihovnických služeb očekáváme ještě vyšší
výsledky.

Také pěkným dárkem pro obyvatele našeho kraje,
tedy i pro čtenáře našeho města lze považovat
poskytování jakýchkoliv knihovnických služeb od
1. ledna 1974 bez čtenářských poplatků. Biblio-
graficko-informační služby, využívání Meziknihov-
ní výpůjční služby, půjčování různých časopisů
ke studiu i pobavení d o m ů /ve velkých knihov-
nách pouze v čítárnách a studovaných presenčně/
použití literatury z příruční knihovny, půjčová-

ní knih z bohatého fondu naučné i krásné litera-
tury a to vše je poskytováno zdarma pouze při
řádném dodržování výpůjčního řádu. Ovšem na ne-
ukázněné čtenáře je ve výpůjčním řádu také pama-
továno.

Čtenářská obec v Kojetíně se i nadále rozrús-
tá a je potěšitelné, že věkový průměr se snižuje
díky zájmu mladých a čtenářů středního věku.

Čtenářským zájmům dětí a mládeže slouží nově
vybavené dětské oddělení a jejich zájmy jsou pod-
porovány různými soutěžemi a kvízy.

Knižní fond je stále doplňován knižními novin-
kami a jen v roce 1973 byl přírůstek 2.319 svaz-
ků. Odebíráno je 39 druhů časopisů a novin.

Právě Měsíc knihy by nám měl připomenout, co
snad v jiných měsících zanedbáváme, abychom moh-
li vzdát "díky knihám" se spisovatelem Stefanem
Zweigem.

- Jsou zde a mlčky čekají ... Nevnučují se,
nevolají, nic nepožadují. Čekají jen, až na ně
budeme mít čas ... A pak přijde ta pravá, ta pra-
vá kniha pro tuto chvíli. Vzrušují nás a uklid-
ňují, svádějí a zároveň těší. Věrní, mlčenliví
druzí! Jak vám poděkovat za vaši přítomnost, za
to, že jste knihy. Byly jste v nejtemnějších
dnech, a v samotě - a v lazaretech a v lágrech
a ve vězeních a v bolesti. Všude jste tam, stály
stráž a rozdávaly nám sny, mír a klid. -

KULTURNÍ VÝROČÍ

2.III.1974	150. výročí narození hudebního skla-
datele Bedřicha Smetany
7.III.1974	175. výročí narození Frant. Ladis.
Čelakovského, básníka, učenice a kri-
tika
26.III.1974	100. výročí narození skladatele a
dirigenta Oskara Neubala
28.III.1974	DEN UČITELŮ

JAZYKOVÝ KOUTEK

CO TO ZNAMENÁ, KDYŽ SE ŘEKNE....

HOSPODA

Ve staré češtině znamenal tento výraz pána domu /i v rodě ženském/. Hospodář pak bylo označení pro hlavu rodiny, pána domu, čeledi, vlastníka. U starých Čechů byli též takto nazýváni soudní přísedící /zejména na Moravě/. V Čechách se vyšší šlechta pekládala za hospodáře země.

Posun dalšího významu slova hospoda, vyšel z poměru hosta k pánovi, k paní domu. Když do staročeské rodiny přišel host, mohl své hostitelce titulovat "hospodo" /ve významu hostičeli/. Z toho se pak vyvinulo i nové pojetí: hospoda, pak i jejich hostinský dům, později pouze dům, tedy "hospoda" t.j. veřejně přístupný ubytovací hostinec, kde se za nocleh a stravu řádně platilo.

Zbytek původního významu - pán, hostitel - je v češtině dosud zachován ve vulgárním oslovení hostinského "hospodo platím!", "hospodo ještě jednou!"

z dějin Kojetína

3. března 1661

vypravili kojetínští měšťané bez vědomí své vrchnosti - Kojetínem a Tovačovem tehdy vládla paní Salomena, vdova po hraběti Juliušovi Salmovi - pět osob ke dveřem císařskému do Vídně, aby zde předali novou prosbu o potvrzení městských výsad zeměpanských i vrchnostenských. Žádost, kterou obec podala císaři Leopoldovi I. rok před tím zůstala zřejmě nevyřízena. Císař odevzdal věc k dalšímu řízení moravskému tribunálu, ovšem spor

se táhl léta a léta, k potvrzení výsad došlo až za císařovny Marie Terezie v roce 1750, i když ne v rozsahu jak si to přáli Kojetínští. Paní Salomena nebyla nijak spokojena s tímto postupem měšťanů, kteří šli k císaři přímo a svou vrchnost obešli a rychle se s nimi vypořádala. Dala prostě vsadit 130 osob do vězení. O té příhodě ale ještě uslyšíme.

4. března 1399

dal vídeňský opat Jindřich z papežského rozkazu do klatby stoupence moravského markraběte Prokopa, a jeho samotného také. Prokop byl syn markraběte Jana Jindřicha, bratra císaře Karla IV. a byl ve sporech se svým bratrem Joštem, který spravoval Moravu. Mezi stoupenci Prokopa byl i kojetínský farář Jan, který byl zde farářem asi od roku 1390. Spolu s farářem z Uherského Ostrohu, Vranovic a Jizernice se spolčil s čeládkou markraběte, která plenila Joštevovy statky, mezi nimiž zvláště statky olomouckého biskupství a opatství. Takové plenění statků, to byl tehdejší způsob drobné války.

25. března 1507

rozdělil Vilém z Pernštejna mezi své dva syny, Jana a Vojtěcha, zatímco své statky, mezi něž patřilo také zápisné městečko Kojetín. Mladší Vojtěch dostal statky v Čechách, starší Jan statky moravské, k nimž patřil dědičný zámek Pernštejn, zámek Louka, Plumlov, Prostějov i s městem, Přerov, Helfštejn, zámek s městem Lipníkem, zámek s městem Hranicemi a rovněž i Kojetín. O panu Janovi jsme již v souvislosti s Kojetínem slyšeli mnohé, byl příznivcem cechovního zřízení a přál městu. V roce 1513 daroval obyvatelům kojetínským leuky v Dankovicích, které do té doby užívali jen za plat. Nadále pak mohli s nimi volně nakládat, jen každoročně o sv. Martině by-

li povinni do Tovačova s platem po 17 groších bílých z každé louky. Při darování si však pan Jan vymínil, že Kojetínští mohou luk jen potud užívat, dokud bude Kojetín při Tovačově. Pokud by Kojetín byl oddělen od Tovačova, pak pánové tovačovští měli rozhodnout, zda si louky ponechají a nebo zda je ponechají Kojetínským.

POHYBEM KU ZDRAVÍ !

Pod tímto heslem uspořádají k 25. výročí založení Pionýrské organizace Tělocvičná jednota SO-KOL a Městský dům pionýrů a mládeže v sobotu dne 20. dubna 1974 velký pochod "Hanácké roviny" z Kojetína do Tovačova a zpět.

Na trati dlouhé 20 km projdou účastníci pochodem Kojetínem, Špalírem a kolem řeky Moravy se dostanou do Tovačova, kde bude na nádvoří zámku etážka a odtud po druhém břehu Moravy se dostanou zpět do Kojetína. Přesný popis trasy bude uveřejněn v dubnovém čísle Kojetínského kulturního kalendáře.

Abychom umožnili řádnou přípravu a prověrku sil, nabízíme účastníkům pochodu několik průpravných tras v okolí Kojetína.

- Kojetín - cholerovský hřbitov - Uhřetice - Obo-
ra - Kojetín - 8 km

- Kojetín - Včelín - Bezměrov /rybník/ - Bezměrov
/zastávka/ - proti toku Haná zpět Kojetín
11 km

- Kojetín - studánka u Křenovic - Koválovice -
Kojetín - 12 km

/Popis trasy tak jak ji zpracoval J. Straka:
Kojetín - Popůvky, přes luka ke Křenevicím,
potom před Křenevicemi jižně přes silnici ke
kapličky. U kapličky je studánka s dobrou vo-
dou. Údolím jižním směrem do Koválovic, pro-
hlídka zámečku /MNV/, který je opraven. Domů
po silnici přes Popůvky, nebo autobusem./

Zveme Vás

- na ZDRAVOTNICKÉ PŘEDNÁŠKY s praktickými ukázkami předlékařské péče v pondělí dne 4. a 11. března 1974 vždy v 19,00 hod. v sále kulturního domu,
- na DALŠÍ PŘEDSTAVENÍ JARNÍHO DIVADELNÍHO CYKLU 1974 -
ve středu 13.3. SÓLO PRO BICÍ /HODINY/
v podání členů Státního divadla Ostrava,
ve středu 27.3. JEDINÁ LÁSKA PANÍ HERMANOVÉ -
- setkání s herečkou
začátky obou v 19,30 hod. v sále sokolovny,
předprodej v Knihkupectví tel. 558,
- na vystoupení souboru ÚV SSM z Prahy PLAMENY
v sobotu dne 30.3. ve 20,00 hod. v sokolovně,
- na ŠIBŘINKY Sokola Kojetín v sobotu dne 9.3.,
na kterých hraje orchestr Diskant,
- na TRADIČNÍ DĚTSKÝ KARNEVAL v neděli dne 17.3.
odpoledne v sokolovně,
- na JOSEFOVSKOU ZÁBAVU v sobotu dne 23.3. v so-
kolovně, kterou pořádá MěstNV SSM a hraje
SYNKOPA Přerov.

KOPANÁ NA STADIONĚ

- neděle 3.III. - přátelské utkání I. mužstva
s TJ Malenovice - začátek 15,00
hod. - předzápas dorost
- neděle 10.III. - přátelské utkání I. mužstva
se Slavojem Morkovice - začátek
14,00 hodin
- neděle 31.III. - mistrovské utkání I. mužstva
se Slovanem Černovír - začátek
15,00 hod. - předzápas dorost

XX

Kojetínský kulturní kalendář vydává
Osvětová beseda Kojetín

řídí redakční rada: A. Malý, B. Novotná,
L. Ondruch, Dr. Fr. Řezáč

úprava textu: A. Vočková
titulky: Ivan Janda

tisk: Okresní kulturní středisko v Přerově

povoleno odborem kultury ONV v Přerově
pod číslem F-6, 015-017, ze dne 24.9.1969

XX